

Poema e mjerimit

Kafshatë që s'kapërdihet asht, or vlla, mjerimi,
kafshatë që të mbetë në fyt edhe të ze trishtimi
kur shef ftyra të zbeta edhe sy të jeshilta
që të shikojnë si hije dhe shtrijnë duert e mpita
edhe ashtu të shtrime mbrapa teje mbesin
të tanë jetën e vet derisa të vdesin.
E mbi ta n'ajri, si në qesëndi,
therin qiellën kryqat e minaret e ngurta,
profetët dhe shejtët në fushqeta të shumngjyrta shkëlqejnë.
E mjerimi mirfilli ndien tradhti.

Mjerimi ka vulën e vet të shëmtueme;
asht e neveritshme, e keqe, e turpshme;
balli që e ka, syt që e shprehin,
buzët që më kot mundohen ta mshefin —
janë fëmitë e padijes e flitë e përbuzjes,
të mbetunat e fliqta rreth e përqark tryezës
mbi të cilën hangri darkën një qen e pamshirshëm
me bark shekulluer, gjithmon i pangishëm.
Mjerimi s'ka fat. Por ka vetëm zhele,
zhele fund e majë, flamujt e një shprese
të shkyme dhe të coptuem me të dalun bese.

Mjerimi tërbohet në dashuni epshore.
Nëpër skaje t'errta, bashkë me qej, mij, mica,
Mbi pecat e mykta, të qelbta, të ndyta, të lagta
lakuriqen mishnat, si zhangë, të verdhë e pisa,
kapërthehen ndjenjat me fuqi shtazore,
kafshojnë, përpijnë, thithen, puthen buzët e ndragta

Poema de la miseria

Bocado indigerible, oh hermano, es la miseria,
bocado que atraganta y provoca tristeza
ver los rostros tan lívidos con ojos verde oliva
que yertas manos tienden y cual sombra te miran
y tendidas así tras de ti permanecen
toda su vida entera hasta que al fin perecen.
Sobre ellos al aire, a modo de ironía,
hienden el cielo cruces y alminares de piedra,
en fuegos de artificio los santos y profetas
brillan. Lo sufre la miseria como una felonía.

La miseria contiene su fea y vil impronta,
que es infecta, dañina y deshonrosa;
la frente y los ojos que la expresan
los labios que en vano en negarla se esfuerzan —
de ignorancia son hijos, víctimas del desprecio,
los repugnantes restos en torno de la mesa
sobre la que cenó un despiadado perro
de secular barriga, insaciable perpetuo.
Miseria aciaga. Pura piltrafa,
piltrafa por entero, pendón de una esperanza
sofocada e injustamente truncada.

La miseria enloquece en la lascivia erótica.
En oscuros rincones con ratas, gatos, perros,
sobre mohosos lechos, húmedos y apestosos,
cuerpos desnudos, como inmundos pellejos,
ligan los sentimientos con su fuerza despótica,
muerden, devoran, sorben, besan labios untosos,

edhe shuhet uja, dhe fashitet etja
n'epshin kapërthyes, kur mbytet vetvetja.
Dhe aty zajnë fillin të marrët, shërbtorët dhe lypsat
që nesër do linden me na i mbushë rrugat.

Mjerimi në dritzën e synit te kërthini,
dridhet posi flaka e mekun qirini
nën tavan të tymuem dhe plot merimanga,
ku hije njerzish dridhen ndër mure plot danga,
ku foshnja e smueme qan si shpirt' i keq
tu' ndukë gjitë e shterruna të së zezës amë,
e kjo prap shtazanë, mallkon zot e dreq,
mallkon frytn e vet, mallkon barrn e randë.
Foshnj' e saj nuk qesh, por vetëm lëngon,
e ama s'e don, por vetëm mallkon.
Vall sa i trishtueshëm asht djepi i skamit
ku foshnjën përkundin lott edhe të fshamit!

Mjerimi rrit fëmin në hijen e shtëpive
të nalta, ku nuk mrrin zani i lypsis,
ku nuk mund t'u prishet qetsia zotnive
kur bashkë me zoja flejnë në shtretënt e lumnis.

Mjerimi pjek fëmin para se të burrhoet;
don ta msojë t'i iki grushtit q'i kërcnohet,
atij grusht që në gjumë e shtërngon për fytit
kur fillojnë kllapitë e etheve prej unit
dhe fytyrën e fëmis e mblon hij' e vdekjes,
një stoli e kobshme në vend të buzqeshjes.
Një fryt kurse piqet dihet se ku shkon
— q'ashtu edhe fëmia në bark të dheut mbaron.

y cesa el hambre, se sacia la sed
con la lascivia que embarga el ser.
Cuna será de locos, siervos y miserables
que nacerán mañana, atestando las calles.

En los ojos del niño brilla la miseria,
tilila como pálida llama de vela
bajo el techo ahumado, lleno de telarañas,
en inmundas paredes tiemblan sombras humanas,
y llora como alma en pena el niño insano
del pecho yermo de su madre colgado,
y ella otra vez preñada maldice a dios y al diablo,
maldice su fruto nonato.
Su niño no ríe, solo gime,
la madre lo aborrece y maldice.
¡Qué triste y desolada la cuna del pobre
donde al niño lo acunan llantos y maldiciones!

La miseria cría al niño a la sombra de torres
donde la voz del mendigo jamás llega
ni consigue alterar la paz de los señores
cuando con las señoras voluptuosos duerman.

La miseria da al niño madurez prematura;
enseñándole a huir del puño que lo abruma,
ese puño que en sueños su garganta atenaza
cuando el delirio llega y el hambre lo traspasa
y el velo de la muerte cubre del niño el rostro,
a modo de sonrisa como funesto adorno.
Cuando un fruto madura se sabe qué le espera
— y al niño engullirá la panza de la tierra.

Mjerimi punon, punon dit e natë
tu' i vlue djersa në gjoks edhe në ballë,
tue u zhigatun deri në gjujë në baltë
e prap zorrët nga uja i bahen palë-palë.
Shpërblim qesharak! Për qindenjë afsh
në ditë — vetëm: lekë tre-katër dhe "marsh!".

Mjerimi ka-i-her' i ka faqet e lustrueme,
buzët e pezmatueme, mollzat e ngjyrueme,
trupin përmendore e një tregtis së ndytë,
që asht i gjikuem të bijë në shtrat të vet i dytë;
dhe për at shërbim ka për të marrë do franga
ndër çarçafë, ndër fëtyra dhe në ndërgjegje danga.

Mjerimi gjithashtu len dhe në trashigim
jo veç nëpër banka dhe në gja të patundshme,
por eshtnat e shtrembta e në gjoks ndoj dhimbë,
mund që të len kujtim ditën e dikurshme
kur pullaz' i shtëpis u shemb edhe ra
nga kalbsin' e kohës, nga pesha e qiellit,
kur mbi gjithçka u ndi një i tmerrshmi za
plot mallkim dhe lutje si nga fund i ferrit,
ish zan' i njeriut që vdiste nën tra.
Kështu nën kambë të randë të zotit t'egërsuem —
thotë prifti — vdes ai që çon jetë të dhunuem.
Dhe me këto kujtime, ksi lloj fatkeqësinash
mbushet got' e helmit në trashigim brezninash.

La miseria brega noche y día
torso y frente su sudor rocía,
con fango hasta las rodillas
de hambre le rugen las tripas.
¡Triste jornal! Sin resuello a diario
— solo tres o cuatro lek y «¡andando!».

La miseria luce a veces cara pintada,
labios tumefactos, mejillas encarnadas,
monumento es su cuerpo de un inmundo comercio
condenado a yacer en un segundo lecho;
y por este servicio con dos francos pagada
entre sábanas, rostro y conciencia manchadas.

La miseria se deja también en herencia
no solo en el banco, en bienes y réditos,
sino en huesos curvos, pecho dolorido
que memoria guardan de un tiempo pretérito,
de cuando se hundió el tejado y cayó
del estrago del tiempo, del peso del cielo,
cuando sobre el fragor se escuchó un grito atroz
maldiciendo y rogando como del mismo infierno,
era el grito del hombre que la viga mató.
Así, bajo el firme talón del dios de la ira
—dice el cura— muere quien fue violento en vida.
Y estos recuerdos, tal clase de miserias
colman el cáliz que a las generaciones legan.

Mjerimi ka motër ngushlluese gotën,
Në pijetore të qelbta, pranë tryezës plot zdrale
të neveritshme, shpirti me etje derdh gotën
në fyt për me harrue nandhetenand' halle.
E gota e turbull, gota satanike
tu' e ledhatue e pickon si gjarpni
dhe kur bie njeriu, si gruni nga drapni,
nën tryezë qan-qeshet në formë tragjikomike.
Të gjitha hallet skami në gotë i mbyt
kur njëqind i derdh një nga një në fyt.

Mjerimi ndez dëshirat si hyjet errsina
dhe bajnë tym si hejt q'i ban shkrum shkryptima.

Mjerimi s'ka gëzim, por ka vetëm dhimba,
dhimba paduruese që të bajnë të çmendesh,
që t'apin litarin të shkojsh fill' e të varesh
ose bahe fli e mjerë e paragrafesh.

Mjerimi s'don mshirë. Por don vetëm të drejt!
Mshirë? Bijë bastardhe e etënve dinakë,
të cilt në mnyrë pompoze posi farisejt
i bijnë lodërtinës me ndjejt dhelparak
tu' ia lëshue lypsiti një grosh të holl' në shplakë.

Mjerimi asht një njollë e pashlyeme
në ballë të njerzimit që kalon nëpër shekuj.
Dhe këtë njollë kurr nuk asht e mundshme
ta shlyejnë paçavrat që zunë myk ndër tempuj.

La miseria es hermana de la benigna copa
en inmundas tabernas sobre mugrientas mesas
donde el alma sedienta se beberá la copa
que se toma de un trago para olvidar las penas.
La copa turbia, la copa satánica
lo mima y cual sierpe lo pica —
y cuando el hombre cae, como segada espiga
ríe y llora en su mesa de forma tragicómica.
Sus penas, el pobre, en esa copa ahoga
cuando una a una, cientos de ellas se toma.

La miseria arde en deseos como nocturno lucero
a cenizas reducidos como fulminado abeto.

La miseria no es alegre solo conoce dolores
que te enloquecen, dolores insoportables
que te ofrecen la cuerda para tú mismo colgarte
o acabar de pobre víctima de los preceptos legales.

¡La miseria no exige piedad, sino equidad!
¿Piedad? Hija bastarda de padres taimados,
que como fariseos con gran pomposidad
baten el tambor con afecto malsano
para darle al mendigo un mísero centavo.

La miseria es una mancha imborrable
en la frente humana y a través de los tiempos.
Y esa mancha jamás podrá borrarse
con los mohosos guiñapos de los templos.